

Maakuntien ei pidä rahastaa asiakasmaksuilla – pitkäaikaissairaille maksut ovat suuri kuluerä

Uusi asiakasmaksulaki antaa maakunnille mahdollisuuden periä ehdotettua pienempiä maksuja tai jättää ne kokonaan perimättä. Tätä mahdollisuutta tulee ehdottomasti hyödyntää.

Julkaistu: 6.6. 2:00

TULEVILLA maakuntavaltuustoilla on halutessaan mahdollisuus helpottaa oleellisesti pitkäaikaissairaiden tilannetta ja edistää tehokkaan hoidon toteutumista.

Uusi asiakasmaksulaki antaa maakunnille mahdollisuuden periä ehdotettua pienempiä maksuja tai jättää ne kokonaan perimättä. Tätä mahdollisuutta tulee ehdottomasti hyödyntää.

SOSIAALI- ja terveydenhuollon asiakasmaksut ovat monelle pitkäaikaissairaalle suuri kuluerä. Vuoden 2016 alussa tasasuuruksia maksuja korotettiin monessa kunnassa peräti 27 prosenttia.

Allergia-, Iho- ja Astmaliiton, Crohn ja Colitis ry:n, Psoriasisliiton ja Suomen Reumaliiton teettämän selvityksen mukaan maksutaakalla on vakavia seurauksia. Lähes joka viides pitkäaikaissairas on tinkinyt viime vuoden aikana asiakasmaksujen vuoksi muista välttämättömistä menoista kuten ruoasta. Kahdeksan prosenttia on jättänyt käynnin sosiaali- ja terveydenhuollossa kokonaan väliin maksun takia, ja 12 prosenttia on siirtänyt käyntiä.

Lääkkeen hankkimista on siirtänyt hinnan vuoksi 27 prosenttia sairastavista. Sairastamisen kustannuksia kasvattavat entisestään matkakulut.

NYKYTILANNE on monen sairastavan kannalta kestämaton. Rahahuolet aiheuttavat myös stressiä, mikä usein pahentaa sairauden oireita.

Pitkäaikaissairauden hyvä hoito edellyttää hoitosuunnitelmaan sitoutumista sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen käyttämistä.

Jokainen maksujen korotus vaarantaa hoidon, kun osa sairastavista jättää tarvitsemiaan palveluita käyttämättä.

HELSINGIN kaupunki poisti terveyskeskusmaksun kokonaan vuoden 2013 alussa. Maksujen poistaminen ei tietävästi ole lisännyt palveluiden käyttöä. Sen sijaan se on voinut mahdollistaa monelle pitkäaikaissairaalle hyvän hoidon ja pysymisen työkykyisenä.

Helsingin malli tuskin on monellekaan maakunnalle realistinen vaihtoehto niiden aloittaessa toimintaansa. Nämä kokemukset on kuitenkin syytä ottaa huomioon päätöksenteossa.

Pitkällä aikavälillä asiakasmaksujen poistaminen tai pienentäminen voi vähentää sosiaali- ja terveydenhuollon kuluja. Siksi pikavoittojen hakeminen asiakasmaksuista olisikin lyhytnäköistä politiikkaa.

ON välttämätöntä, että maakunnissa tiedostetaan nykyisten asiakasmaksujen ongelmat ja käytetään järkeä maksujen määrittämisessä. Maakuntien lisärahoitusta ei saa ottaa pitkäaikaissairaiden selkänahasta.